

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Маринела Великова Михова, ВТУ „Св. св. Кирил и
Методий”

за трудовете на гл. ас. д-р Наташа Любомирова Колева

във връзка с участие в конкурс,

обявен в ДВ, бр. 97/10.12.2019 г. конкурс за заемане на академична
длъжност доцент по област на висше образование 1. Педагогически науки,
професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и
дидактика – Образователни технологии) в катедра „Педагогика и
управление на образованието“ на Шуменския университет “Епископ
Константин Преславски”

Тази рецензия е написана на основание Заповед РД-16-
007/03.02.2020 г. на ректора на Шуменския университет “Епископ
Константин Преславски”.

В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент”
по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално
направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика –
Образователни технологии) в катедра „Педагогика и управление на
образованието“ на Шуменския университет “Епископ Константин
Преславски” има само един кандидат.

**I. Обобщени данни за дейността и научната продукция на
кандидата**

Общи данни за кандидата

Гл. ас. д-р Наташа Любомирова Колева е преподавател в
Педагогически факултет на Шуменския университет “Епископ Константин
Преславски”. Тя е бакалавър по специалност „Информатика“ (2005) и
магистър по специалност „Компютърни системи и мрежи“ от РУ „Ангел

Кънчев“ (2006) и по специалност „Училищна педагогика от (2008) от ШУ „Епископ Константин Преславски“.

През 2016 г. придобива образователната и научна степен „Доктор“ по Теория на възпитанието и дидактика в резултат на успешно защитен дисертационен труд на тема „Екипната работа в среда на смесено обучение“.

Професионалната биография на кандидатката като част от ШУ „Епископ Константин Преславски“ започва през 2004 г. първо като технически специалист, а от 2006 г. като хоноруван преподавател. От 2009 г. е редовен асистент, а от 2016 г. главен асистент към Педагогически факултет.

Преподавателска дейност

Преподавателската дейност на гл. ас. д-р Наташа Колева включва провеждането на лекции по учебните дисциплини, които са основно в три области: Информационни и комуникационни технологии и тяхното интегриране в обучение; Педагогическа диагностика, Методология и методи на педагогическите изследвания.

Тя е иновативен преподавател, който не само изследва педагогическите възможности на технологиите, но и активно ги интегрира в своето преподаване като предоставя възможности за индивидуализиране на обучението чрез достъп до образователни ресурси и интерактивни инструменти за оценка и самооценка на постигнатите резултати във виртуална класна стая.

Проектна дейност

Гл. ас. д-р Наташа Колева активно участва в проектни дейности. До момента тя има участие в 15 проекта – 3 международни, 2 национални и 10

университетски. В тези активности тя участва като изследовател, учител и ментор.

Научна продукция

Гл. ас. д-р Наташа Колева е представила за участие 16 броя публикации.

Разпределението на публикациите, с които кандидатката участва в конкурса, по вид и обем е следното:

N	Вид на публикациите	авторство		Език на публикацията			Брой публикации
		Самост ..	В съавтор.	Бълг.	Англ.	Руски	
1	В 3-Хабилитационен труд	1		1			1
	Г 5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“	1		1			1
	Г 6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	1		1	1		1
	Г 7. Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	9	4	10	3		13
	Общо	12	4	13	4		16

Публикационните изяви на гл. ас. д-р Наташа Колева – монографии, научни статии, доклади - я определят като специалист с ясно дефиниран, конкретен научен интерес – Образователните технологии.

Тематичната насоченост на публикациите, с които гл. ас. д-р Наташа Колева участва в конкурса, съответстват на тематичното направление на конкурса. Представената научна продукция е достатъчна по вид и обем за участие в конкурса.

Цитирания

В Справката за изпълнение на минималните национални изисквания кандидатката посочва 6 цитирания на 5 публикации. Две от цитиранията са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (*Web of Science, Scopus, EBSCO*), а останалите са в нереферирано списание с научно рецензиране. Количеството е напълно достатъчно за покриване на съответния раздел в наукометричните показатели.

Минимални национални изисквания

В количествени измерения кандидатката покрива минималните научни изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ:

Група	Точки
Група А	50
Група В	100
Група Г	207,49
Група Д	70
Общо	427,49

II. Оценка на научните и практическите резултати и приноси

Представените за участие публикации могат да бъдат групирани в следните тематични области:

1. Цифрови компетентности на учителите (1, 3, 4, 5, 6,);
2. Смесено обучение (2, 12);
3. Е-обучение и интегриране на ИКТ в обучението (7, 9, 11, 13);
4. Екипност в обучението (8,10);
5. Физическо и здравно възпитание (14, 15, 16).

Основно място между публикациите по темата на конкурса заема монографията „Цифровите компетентности на българските учители». По своя характер изследването е теоретико-емпирично. На основата на

критичен анализ на различни изследвания и статистически данни на международни институции е аргументирана актуалността на направеното проучване, търсена във връзката дигитално грамотни учители-дигитално грамотни деца. Изследването има няколко теоретични фокуса – Европейска нормативна база за умения и компетентности на гражданите, цифровите компетентности на педагозите и цифровите компетентности на българските учители. Неговата цел е „цифрова компетентност“ и как се определя нейното равнище; да се установи актуалното състояние на цифрова компетентност на българските педагогически специалисти.

Изследването е ценно със следните постижения:

- Дефинирането на понятието „цифрова компетентност“ и неговите ключовите компоненти, което внася яснота по отношение на понятието;

- Обобщена и анализирана е Европейската нормативна база за умения и компетентности на гражданите като специално място е отделено на политиките на България в разглеждания контекст и са посочени сравнителни данни, които аргументират направените изводи.

- Подробно е представена Европейската рамка за цифрови компетентности за граждани *DigComp*, която е отправна точка за разработването и стратегическото планиране на инициативи за цифрови компетентности както на европейско равнище, така и на равнище държави членки на Европейския съюз. Разписани са компонентите на цифрова компетентност в *DigComp 2.1*.

- Описана е Рамката *DigCompEdu*, която определя цифровата компетентност на педагога и са разгледани шестте нива на компетентност, използвани от Общата европейска референтна рамка за езиците (CEFR). Шестте области на *DigCompEdu* са описани с фокус различни аспекти на професионалната дейност на учителите с цел интеграция на цифровите компетентности и иновации за подобряване на образованието и обучението.

- Проследена е актуалната политика на държавите членки по отношение формирането на цифрова компетентност в рамките на училищното образование.

- На основата на анкетно проучване чрез самооценка на учителите (над 260 от различни равнища на образователната система) са изследвани цифровите компетентности на българските учители като са използвани 6-те области на Рамката за цифрови компетентности на педагозите *DigCompEdu* и шестте нива на компетентност.

Няма да анализирам публикацията, която е на основата на дисертационното изследване, защото тя вече е била рецензирана за нуждите на друга процедура. Искам само да отбележа, че според мен смесеното обучение е бъдещето на училищното образование, а нивото на цифровите компетентности на учителите са определящи за неговото качество.

Вторият значим фокус на научен интерес на гл. ас. д-р Наташа Колева е «Е-обучение и интегриране на ИКТ в обучението». Към тази група включвам четири публикации, които изследват отношението на студентите към е-обучението; възможностите на виртуалната класна стая за постигане на интегративност в обучението и педагогическите възможности на облачните технологии - Google Drive, GOOGLE Таблици и Доктопус. Тези публикации са насочени към представяне и критичен анализ на събрани емпирични данни, свързани с разкриване възможностите на нови информационни и комуникационни технологии за ориентиране на обучението към учащия се, за разнообразяване на образователната среда и създаване на възможности за интегративно обучение, за развитие на критическо и креативно мислене, обучение в екип и формиране на навици за работа в информационното пространство. Изследванията от тази група са цени и с потвърждаване положителното

отношение на студентите към нови технологични решения, прилагани в обучението.

Специален изследователски интерес кандидатката проявява към екипното и колаборативно обучение. Две статии, публикувани в различни броеве на Годишник на Шуменския университет, представят гл. ас. д-р Наташа Колева като информиран и сензитивен учен. Тя не повтаря известна вече информация, а представя и критично анализира нови и ефективни модели на колаборация, прилагани във висшето образование по света.

Всяка една от публикациите, с които гл. ас. д-р Наташа Колева участва в конкурса я определят като учен с ясно дефиниран изследователски интерес, фокусиран върху възможностите за конструиране на съвременно образование, което да съответства на потребностите на утрешния ден. Подбраните теми са актуални, значими, разработени са както в теоретичен, така и в приложен контекст, с ясно изразена авторова позиция.

Научни приноси:

Съгласна съм с приносите, които гл. ас. д-р Наташа Колева е обобщила, в документите за конкурса. Тук ще акцентирам в по-общ план на някои от тях:

1. Направено е задълбочено, теоретико-емпирично изследване на цифровите компетентности на педагозите. Изследването обслужва академичната подготовка на бъдещите учители.
2. Направен е цялостен педагогически профил на смесеното обучение като обучение на утрешния ден.
3. В няколко публикации е изследвано понятието екип и феноменът колаборативно обучение, прилагането на които създава образователна среда за формиране на преносими умения.

4. Изследвано е електронното обучение по отношение на някои облачни технологии и тяхното интегриране в обучението на студенти.

III. Заключение

Представената научната продукция покрива минималните национални изисквания и по обем и качество отговаря на академична длъжност «доцент». Убедена съм, че са налице всички основания **Наташа Любомирова Колева** да бъде избрана за академичната длъжност «Доцент» по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Образователни технологии) в катедра „Педагогика и управление на образованието“ на Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”.

03. 03. 2020
В. Търново

проф. д-р М. Михова

